

TILNING HAYOTIMIZDAGI AHAMIYATI YOXUD TURK TILINI O‘RGANISHNING FOYDALI TOMONLARI

Muhammedova Farangiz Azamat qizi

Samarqand Davlat Chet tillar instituti talabasi

Gmai: farangizmaxammadva1996@gmail.com

Ilmiy rahbar: Zubaydova Nilufar Nematullayevna

Samarqand Davlat Chet tillar instituti o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada chet tillarini asosan, turk tili va uning grammatikasida uchraydigan bir qancha yangiliklar, o‘xshashlik hamda bu tilning hayotimizdagi o‘rni haqida ma’lumotlar beriladi.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston, chet tillari, tadqiqotlar, turk tili va uning grammatikasi,

Yangi O‘zbekiston! Kundan kunga rivojlanayotgan va qo‘l urilgan har qanday sohalaridagi yutuqlari bilan dunyoda tanilgan va hali ham tanilishda davom etyotgan o‘sha mashhur Yangi O‘zbekiston!

Ayniqsa, bu rivojlanish davomidagi ko‘zga tashlanadigan asosiy mavzulardan biri-til desak adashmagan bo‘lamiz. Zero, Til bilgan – el biladi!

Bundan tashqari tilning jamiyatimizdagi o‘rni juda katta va sezilarli, Sababi shundaki, biz chet tillarini o‘rganish bilan o‘zimizga yangi bir olamni kashf qilamiz. Va bir qator imkoniyatlar eshigini ochyotgan bo‘lamiz, jumladan, chet tillarini o‘rganish bilan kommunikativ imkoniyatlarimiz kengayadi, o‘zimiz xohlagan kasbning eng nufuzli yo‘nalishida ishlash hamda, o‘zimizga yoqadigan film va kitoblarni original tilda ko‘rish va o‘qish imkoniyatlari bor desak mubolag‘a bo‘lmaydi.

Yana chet tillarini o‘rganish davomida o‘z ona tilimizni qadrlay boshlaymiz, sababi bu bizning ona tilimiz bo‘lgani uchun biz barchamiz bolaligimizdanoq shu tilda so‘zlashganimiz uchun u qanday qurilgani haqida o‘ylamaymiz, ko‘pincha uning go‘zalligini anglamaymiz.

Ikkinchidan, til o‘rganish orqali bizning konsentratsiyamiz yaxshilanadi. Bunga misol tariqasida Amerikalik olimlar o‘tkazgan tadqiqotlarni aytishimiz mumkin. Bu tadqiqotlarda, olimlar bir nechta tillarni biladigan kishilarga so‘zlarni tushunish bo‘yicha topshiriqlar berishgan va ularning tomografiyalarini kuzatishgan. Aniqlangan natijalar shuni ko‘rsatadiki, bunday odamlar faqat bitta tilda gapiradiganlarga nisbatan, o‘xshash so‘zlarni yaxshi va oson aniqlay olishadi

hamda ushbu qobiliyat orqali turli chalgʻituvchi omillarni bloklab, bitta vazifaga diqqatini qaratishadi deyishgan.

Va biz bilamizki, bugungi kunda eng koʻp oʻrganilayotgan tillar yani ingliz tili, rus tili, arab tili va shu oʻrinda turk tilining ham hayotimizdagi ahamiyati beqiyos. Sababi, baʼzi sohalar uchun bu tilni oʻrganib, milliy sertifikatlarga ega boʻlgan koʻplab talabalar Magistratura va undan yuqori yoʻnalishlarda oʻqish baxtiga musharraf boʻlishmoqda.

Hamda maʼlumotlarga koʻra, turk tili dunyoda ingliz tili va rus tillaridan keyin eng boy tarjima arxiviga ega uchinchi til hisoblanadi. Biz bu til bilan har qanday kitoblarni elektron variantda oʻrganishimiz mumkin. Bu uchun ijtimoiy tarmoqlarda bir qancha saytlar ham mavjud. Umuman olganda, turk tilini qisqa muddat ichida toʻgʻri tanlangan manbaa va qoʻllanmalar bilan oʻrganishimiz ham mumkin.

Shunday ekan, keling endi turk tilining grammatikasiga ham biroz eʼtiborimizni qaratamiz. Bu tilning alifbosi 1928-yil 1-noyabr kuni qabul qilingan. “Yangi turk tili” alifbosida 29 ta harf mavjud va bulardan 8 tasi unli va 21 tasi undosh harflar sanaladi. Jumladan, unlilar ham 2 guruhga boʻlinadi. Bular: jarangli - Aa, Ii, Oo, Uu hamda jarangsiz –Ee, İi, Öö, Üü unlilari. Shuningdek, undoshlar ham oʻz oʻrnida unlilar kabi ikki guruhga yani jarangli va jarangsiz undoshlarga boʻlib oʻrganiladi.

Tasavvur qiling, biz turk tilini oʻrganayapmiz va buni bilgan yaqinlarimiz va qarindoshlarimiz “E, oʻzi nima qilasan bu tilni?”, “Oʻrganishga boshqa bir foydaliroq til qurib qolganmi?”, “Ex, bu tildan qanaqa foyda ham olarding” va boshqa shu koʻrinishdagi gaplarni aytib holi-jonimizga qoʻyishmaydi.

Xoʻsh, bizga turk tilini oʻrganish nima uchun kerak? Koʻp hollarda, baʼzi insonlar shunday savollarga kino va seriallarni koʻrish uchun deb javob berishadi. Bu fikr ham toʻgʻri lekin turk tili bilan Turkiyada taʼlim olish va oʻz biznesimizni rivojlantirish uchun, Turkiyada yoki turklar bilan ishlash uchun, yuqori aytib oʻtganimizdek, magistraturaga kirish va albatta turk tilini oʻrgangandan keyin, turk tili milliy sertifikatiga ega boʻlgan ustozlarimizning oyligiga 20% dan 50% gacha boʻlgan ustamalar uchun ham bu til juda muhim. Bundan tashqari turk adabiyoti va sanʼati dunyo miqyosida tan olingan. Bu tilni oʻrganish orqali turk madaniyati va tarixini yanada chuqurroq tushunish va tilning boy merosi bilan tanishish mumkin.

Xulosa oʻrnida shuni aytish kerakki, Til oʻrganish-barcha imkonsiz boʻlib koʻringan imkoniyatlar eshigini ochib beruvchi kalit! Ayniqsa turk tilini oʻrganish, turkiy tillar oilasiga kiruvchi boshqa tillarni oʻrganishga asos yaratadi. Bu tilning strukturasi va soʻz boyligi til oʻrganish qobiliyatini rivojlantirishda yordam beradi.

Umuman olganda til o'rganish qiyin emas. Asosiysi, bu tilni o'rganishda o'zimizda qunt va iroda topolsak bas!...

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. U. M Azamatovna The history of the development of turkish terminology – 2022.
2. X Ахмедова “Ingliz va O'zbek tillarida semelfaktiv fe'llarning leksik semantika va aspektual turkumlanishi” Анализ актуальных проблем, инноваций, традиций, решений и художественной ..., 2022
3. U. M Azamatovna “The history of the development of the terms of literary studies of the turkic peoples” Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences 2 ..., 2022.
4. Azamatovna M. U “History of development of uzbek and kyrgyz literary terms” E-Conference Globe, 67-69, 2021.
5. Jumayeva, M. B., & Yakubovich, Y. O. (2023). Teaching English writing skills to primary class students. Boshqaruv va etika qoidalari onlayn ilmiy jurnali, 3(2), 211-215.
6. qizi To'yeva, M. S. (2022, November). Yangi O 'zbekiston Orifa Ayollari Va G 'Arb Ayollarining Jamiyatdagi Mavqeyi Va Ularning Huquqlari. In International Conferences (Vol. 1, No. 2, pp. 74-81).
7. Kamiljanovna, Z. D., O'G'Li, A. S. J., & Jumayeva, M. B. (2022). The Analysis Of Higher Order Thinking Skills. Science and innovation, 1(Special Issue 2), 672-676.
8. Jumayeva, M. B., & Shukhratovna, M. M. (2022). Effective Methods Of Learning English Grammar. Science and innovation, 1(Special Issue 2), 608-611.
9. Jumanova, S. I., & Maxliyoxon, O. (2024). O 'zbekistonda Maktab Ta'limini Xususiylashtirish Va Pisa Testiga Tayyorlash Masalalari. Kokand University Research Base, 13-16.
10. Нуриллаев, Ж. Я., Нуриллаев, Х. Ж., Бердимуродова, Ф. П., & Мухамадиев, Н. К. (2023). Оценка Лечебных И Метафилактических Мероприятий При Мочекаменной Болезни В Зависимости От Состава Камня. Медицинский вестник Башкортостана, 18(1 (103)), 24-28.
11. Makhmudova, G. N., & Gulomova, N. F. (2023). Unlocking the potential of the digital econ-omy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. π-Economy, 16 (4), 7–25. DOI: <https://doi.org/10.18721/JE.16401>.

12. Гуломова, Н. (2022). Основные компоненты развития «умного» туризма в регионах. Направления развития благоприятной бизнес-среды в условиях цифровизации экономики, 1(01), 63-67.
13. Makhmudova, G., Gulomova, N., & Mirzaev, D. (2022). Legal aspects of cryptocurrency and blockchain technologies: Uzbekistan and foreign experience.
14. Sattarova, D. (2024). Siyosiy Muloqotning Pragmatik Aspektlari. Tamaddun Nuri Jurnali, 5(56), 380-383.
15. Sattarova, D. (2024, January). Siyosiy Notiqlikning Milliy Madaniy Va Lisoniy Tahlili (O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Ia Karimov Nutqlari Asosida). In Международная конференция академических наук (Vol. 3, No. 1, pp. 5-7).
16. Sattarova, D. (2023). Komunikativ Diskursning Tadqiqot Ob'yekti. Молодые ученые, 1(22), 41-43.
17. Suleymanova, N. M., & Idiyev, A. R. O. G. L. (2021). Gapning Nominativ Aspekti Va Uning Kommunikativ Jarayoni Haqida. Academic research in educational sciences, 2(12), 805-809.
18. Сулейманова, Н. М., & Абдуллаева, Л. Т. (2017). Имманентный характер синергетических свойств единиц языковой системы. In Инновации В Современном Языковом Образовании (pp. 61-65).
19. Сулейманова, Н. М., & Насруллаев, Ж. Р. О предложении и его номинативном значении. Учёный XXI века, 26.
20. Shokhista, R. (2023). The Significance Of Emphasizing Communicative Competence As The Foundation For Teaching Listening And Speaking Skills Rustamova Shokhista Sharifovna. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 25-28.
21. Rustamova, S. S. (2023, January). The Importance Of Speaking Activities In Teaching English. In International Conferences (Vol. 1, No. 1, pp. 357-361).
22. Sharifovna, R. S. (2022). Teaching Spoken English To Upper Class Pupils. Confrencea, 6(6), 87-89.
23. Sharifovna, R. S. (2022). Class Size And The Learning-Teaching Process In Upper Classes. Journal of new century innovations, 14(1), 86-98.